

Městská knihovna v Praze

Polní práce

Petr Borkovec

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Polní práce

Petr Borkovec

Znění tohoto textu vychází z díla [Polní práce](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Mladá fronta v roce 1998.

§

Text díla (Petr Borkovec: Polní práce), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 12. 12. 2017.

OBSAH

Básně pro Mariu Cavinu	8
<i>Lyra je lehýnká</i>	9
<i>Tak brzy podzim</i>	10
<i>Na plátnech periferních kin</i>	11
<i>Pantograf 0.05</i>	12
<i>Sníh padá, slézá</i>	13
<i>Hyacint</i>	14
<i>Poštolka nasedá na vršek borovice</i>	15
<i>Ve svahu dům, zažloutle ohozený</i>	16
<i>Celý den déšť a vítr celý den</i>	17
<i>Chalupa po mrtvém, ukamenovaná okna</i>	18
<i>Doma</i>	19
<i>Beton. Zlá krása noční nádrže</i>	20
<i>Večer cloumal světlem</i>	21
<i>Prérie za oknem</i>	22
<i>Neobjímej mě, nezaposlouchávej</i>	23
<i>Vstali jsme, v září, dům už vrhal stín</i>	24
<i>Volně ze Lva Loseva</i>	25
Pokoj s chodbou	26
<i>Štědrovečerní kuchyň</i>	27
<i>Pokoj</i>	28
<i>Pokoj s chodbou</i>	29
<i>Obraz</i>	30
<i>Gauč</i>	31
<i>Přístěnek</i>	32
<i>V kuchyni visí matčin svatební</i>	33
Vakáty.....	34
<i>Prosinec na vilovém předměstí</i>	35
<i>Tmavohnědá deska stolu</i>	36

<i>Zoufalé jarní dny uprostřed zimy</i>	37
<i>Postupující zápal plic</i>	38
<i>Brzy ráno u bílého gymnázia</i>	39
<i>Ruka, nebe, schod</i>	40
<i>Z okna</i>	41
<i>Vítr dovádějící na říční pláži</i>	42
<i>Mastné hrušně, stromy srpna, před zdí.....</i>	43
<i>Co děláme? Zabýváme se prostorem.....</i>	44
<i>Pro J. K.</i>	45
<i>Chodasevič píše básně.....</i>	47
<i>Bunin Berberovové, 23. září 1941</i>	48
<i>Světlo se svalilo na obličej</i>	49
<i>Dvě glosy</i>	50
I.....	50
II	51
<i>V potrubí ne, a ani v kleci.....</i>	52

Запоминать пейзажи

за окнами в комнатах

женщин,

за окнами в квартирах

родственников,

за окнами в кабинетах

сотрудников...

— Josif Brodskij

**Básně
pro Mariu Cavinu**

* * *

Lyra je lehýnká, nic neváží.
Přes noc se říjen zhroutil na peron,
přiskřípěl pantograf, pryč nádraží,
čtvrthodinový pásovitý skon

za oknem vlaku. Krásný, že až mrazí.
Zelené mraky, topol v modrém stínu,
příměstské pole – Arles na vteřinu.
A když čajové nízké slunce srazí

se s městským vstupem, s okny na kraji
a minutový Betlém spatřím venku,
je lyra lehká tak, že hledám ji
jak jízdní lístek, jako peněženku.

září 1995

* * *

Tak brzy podzim. Nečas, čina.
Sedřená záda slunečnic.
A podlitiny psího vína
na chatách, v žebrech okenic.

Vodnaté zahrady, ty kysny
s napitou růží v zářadří,
si minutový srpen vysní,
si ještě léto opatří,

ale pak ztěžka, dýchavičně
zabalí stůl do černých plen
a plachta na promoklé pryčně
to všechno tiše odmávne.

září 1995

* * *

Na plátnech periferních kin
jdou odpolední grotesky.
Nebe jak sporákový plyn.
Holubi – duté potlesky

sílí a utichají zas.
Mráz, jeho hodinový chod.
Namísto červánků dnes jód.
Čaj soumraku vře. Hořák zhas.

Pětadvacátý Boží hod –
místo slivovice
teplé pito,

místo červánků jód
a namísto Keatse
Buster Keaton.

Vánoce 1995

Pantograf 0.05

Blankytný umakart, zářivková řada –
rozčíslná nebesa, návaly světla: Otec
s dospělou dcerou, já, hranostaj, zelný smotek
vojáků a čpící, umaštěná záda.

Hvizd. Dávka lamp. A tma. V oknech rozvěšeny
zažloutlé, zkrabacené snímky našich tváří.
Vojáci – karty na stehnech. V uších ženy
kymácejí se dva jaspisové hleny.

A otce s dcerou vytrhává z mikropánků
mladičké srdce, které krvácí a září
na dlani opilce od nádražního stánku.

Ona je žirafí a plochá. Tu jí z klína
pod nohy ožraly sklouz program Cymbelína.
Sehla se v bílých šatech jako k polibku.

leden 1996

* * *

Sníh padá, slézá. Ā dva dny.
Tak tiše, rytmicky žijem.
Tahle choreografie
má však svá kouzla, jemné půvaby.

Plachta slunce se v ulici mlátí,
obličej chodec nastavil,
v tom silné, modré déjà-vu
jej chytlo jako křeč:

živý plot, břečka, záclony
v prosklených dveřích na balkon,
odkrytá hlava Gorgony
na mramorových nebesích.

Nechtěný záblesk podsvětí,
světlounce modrý povzdych paměti.

leden 1996

Hyacint

Šedivý taft, stuha běžných dní
mírně se modrá vánočními svátky.
V trojdílném okně, v bílé mříži,
v odlitku nebe, v kusovitém sněhu

hyacint vyplázl květ. Hlíza –
karmínový skarab, vetchý, vyhnílý.
Kly kořínků kolem – náramek
na jásavě zeleném svalu. Jak had

dávící fialové zvíře.
Dávící měňavou myš, rybu, ptáka,
jenž otevřel peří k voskové kůži.
Ticho zmlklo, kusovitý sních

vyplňující záhyb stuhy.
Žádný rytmus, tlak, žádný prudký motiv.
Jen zelená hněd' vlastních očí,
tolikrát zkoumaná, tak známá.

1995

* * *

Poštolka nasedá na vršek borovice,
spona se zaklapne – pár minut po západu.
O strunu zbržděnému pádu
podobá se to, rance, zběžné skice.

Po létu plátno z lehátek jsme stáhli,
sít' zatočili kolem javoru
a po schodišti vyšli nahoru
do patra, k oknu, před kterým jsme stáli.

Jemný svět okna: slepecká běl rámů, sled změn, série
odrazů, prach a fragment zahrady.
Naskicování, načrtnutí, studie

k jaké epopeji, k jakému panoramatu?
Klid, na sklech mění se nálady,
oči – o prostor opřené jak o vatu.

léto 1996

* * *

Ve svahu dům, zažloutle ohozený,
přezrálý sad za vyspraveným plotem,
záhon, na němž je vidět ruka ženy,
v altánu mísa bergamotek.

Všechno je přívětivě zotvíráno,
světlo v prostorné předsíni
se zticha klene, mozaikově planou
řady bot. Jako v svatyni.

Kraj dole, modrou mlhou obklopený,
co chvíli, zdá se, odpluje.
V pokoji domu, u východní stěny,
Filemon Baucis fackuje.

1995

* * *

Celý den déšť a vítr celý den
obchází přetopený byt. Nic na práci.
Jak sousta v ústech v očích převracet
knihy v knihovnách, mapy vlhkých stěn.
Mít v práci nic a jeho jemný sloh.
Poodchlíplé mramorové poupě
ve vlnách naskrz promáčených ploch
trávníků. Déšť. Potopa se koupe.

Celý den déšť. Pláž, les i postava,
dům, výplně dveří, parapety
jsou v práci přesných, pravidelných dlát.
Z deště je hlas, co za zdí nadává.
A voda stéká z opálených zad,
v písku leží květované šaty.

srpen – září 1996

* * *

Chalupa po mrtvém, ukamenovaná okna.
Vodováha s vytlučenými okýnky.
Vápnem potřísněný oblek do kostela.
V polosnu hříby a střevlíci.

Potom už uvidíš jen domy v lešení
a v obstoupených domech budeš přecházet,
vodopád floxů to nespraví,
šlápota chvojí na dveřích ne.
Chytíš se okapu a do jehličí hrábneš,
otevřeš střechu – vyhodíš půdu do povětří,
vystřídáš smrky v nepohnutém
pozorování vlastní pracovny,
očima obeženeš dům, abys pak vešel
a usnul v kuchyni, v šatech, bez knihy, jinde.

srpen – září 1996

Doma

Západ. Keř po keři plál.
Vždy jeden tón. Vysoký. Podrážděný.
Vzduch kolem silnice. Sytý jak stěny.
Hrušně se leskly. Stál jsem. Pak
tma jako fistule trnula nad krajinou,
vylétl reflektor, bleskové kino:
osiky byly jak z alpaky.

Silnice – černé vlny, profily a desky,
a promítání černobílé humoresky,
nic nechci, jen se dívat, dívat, dívat,
stržen – ale jen jako divák.

Ztratit se věcem, ztratit věci.
Ztratit se krajině, ztratit krajinu.
Psát oči.

srpen – září 1996

* * *

Beton. Zlá krása noční nádrže.
Stříbrná koňská hlava na dně.
Areál. Lesík. Komplex. Řvaní psa.
Nalevo trhala se šňůra stříbřenkových lamp,
dál už se sbíral jen zvuk pole.
Reflektor auta vyrval z tmy kus lesa –
smrk, houští, tráva vykřikly svá jména.
Tak vojensky. Ještě to slyším. Ty?
Mlčel jsem, ač tělem sjíždělo mi stejné světlo.
Les ve mně nerostl v té zatažené noci.

Když jsme se vraceli a zpoza mraků
vytekl měsíc – těžce, sladce, bílý –
zdvihl jsem větev, prošlas, pustil jsem ji.
Šli jsme. Vedli se. Sami. Bez věcí.

10. září 1996

* * *

Večer cloumal světlem. Do deště se dalo.
Skrz chodníky, leskem, peklo prosvítalo.

Dobráčtí a něžní, jako u Lady,
čerti rozkládali svoje poklady.

Nad lampami táhli tři zpozdlí ptáci
v neúčastné, vleklé, smutné konstataci

večerního města, knihkupeckých výloh,
rozzářených hospod, ve kterých to žilo,

fontánky, v níž nahý mramorový hošík
utěšoval kapra v mramorovém koši

(po otci nos, oči po mamince –
tak šťastně se na dně leskly mince),

slábnoucího deště, usměvavých čertů.
Zapálili jsme si sladkou cigaretu.

Miláčku, to nic. Ne. Čeho se tu bát?
Obejmeme se. Projdem. Budeme spolu spát.

13. září 1996

* * *

Prérie za oknem. Slunce jak kost.
Nový byt. Nová lhostejnost.

Očima s bílým podnájemem
pozorujem se navzájem.

Spláchnutí ve stěně, v borovém ostění.
A ve mně nic, naprosto nic.

Matové výplně, vestavěné skříně –
zastrčím si nová slova do předsíně,

za zrcadlo, vedle mořských pohlednic.
A vůbec nic:

jen tlustá deka se složitým vzorem
splývá mi s vlastním tichým vzdorem.

Usnu tu. Ornament mezi ornamenty.
Prérijní soumraky, první, druhý, entý.

podzim 1996

* * *

Neobjímej mě, nezaposlouchávej
se do slov, řeči, do hlasu.
Dívej se na mě při čaji a kávě.
Jsem tu. Nahoru od pasu.
Kuchyň je bez stěn. Ohrazena plentou,
ze které rozkvétají samorosty.
Pod stolem nehledej – jsem Kentaur.
Nechtěj to pochopit a nezvi hosty.
Stůl končí, začínají židle. Křehce
jdou hodiny. Kamenné lino. Dřez
má prsty utopené v prstenech.
Neobjímej mě, neposlouchej, nech.
Topení kolébá látku. Látka spí.
Slunce za sklem se neplete do věcí.
A oči drží prostor jako slepce.

zima 1996–1997

* * *

Vstali jsme, v září, dům už vrhal stín,
suchý hlas z rádia a prach,
slunce na chromované pelesti,
sahas po cigaretách.
Schodišti pod námi se ještě zdály sny,
závěs už procitl a z konzoly se řinul,
prázdný dřez byl jako stříbrné poprsí
a vteřinovku vždy jen o vlas minul
stisk teplé, vlhké dlaně. Čas téměř stál.
I všechny věci stály. Slunci z pelesti
nechtělo se výš. Nikdo nic nepamatoval.
Zapomněl obraz, skoba, zapomněly zdi.
Pozoroval jsem kouř tvé cigarety,
přebaly knih na nočním stolku, květy,
ryby, ptáky na odkopnuté dece –
stékali, pluli, slétali se do koberce,
kde vychládali v modrou geometrii.
Prach sedal na stůl, skříň, na árii.
Barevný čtverec v okně nikam nesměřoval,
plány si nedělal stín pod stromy,
a ručník, co se u postele povaloval,
měl stejnou historii jako my.

léto 1997

Volně ze Lva Loseva

Kalné zrcadlo duše
nikomu nic neříká.
Spíš mi dopis napsat můžeš –
popláču si, zanaříkám.

Jak je dnes u nás v zahradě?
Bezbarvé slunce v mračné jámě.
Poznamenej to do kalendáře a raděj
vrať se, podívej se na mě.

Spatříš člověka bez tváře, jak sedí,
čte, chleba se šunkou v ruce,
knihu, v níž vůbec nic není,
krom konce.

1996

Pokoj s chodbou

Štědrovečerní kuchyň

Bulharský talíř na kuchyňské stěně,
z kožichů v předsíni jde benzín, mentol, slad,
nad linkou zářivka, vedle ní utrápeně
v plechovém svícnu kroužek svíček plá.

Modravým ohněm sporák zarostlý je,
napravo od okna, v němž jako těžký pták
dosedla hvězda. Průvan. Matka myje
nádobí. Zátíší s šeríkem. Zrnitá

výplň dveří do pokoje není
z místa, kde sedím, stejná jako loni:
pod ní žlut' koberce, stranou obložení,
za ní je *pokoj*, v kterém *budík* zvoní.

zima 1996–1997

Pokoj

Okna jsou zotvíraná do záclon,
kyvadlo pendlovek, úzkých, tmavohnědých,
stojí, zlaté, pod zaprášeným sklem;
nalevo kamna, čaloun na křeslech
je červený, i přehoz, a i stůl
Poslední večere, co nad postelí visí;
porcelán v skleníku je plný starých rtěnek
a klubko růženců se hřeje na dně mísy.

Na obraze jsou jarní Blaníky, a rybář
v stínu neví nic o dívce se psem
blížící se k lávce; skříň, na skříni hlava,
příčesky, prach, sponky; televize,
pod kterou krajka sotva dýchá, odráží
venkovskou cestu, slunce, vížku kostela –
na gagátové, mastné obrazovce
má tohle všechno barvu popela.

zima 1996–1997

Pokoj s chodbou

Byl světle žlutý, válečkový vzorek
se vlhkem lámal, plesnivěl a mizel.
Byl pánský. Zkřížené *dunlopky*, dole
nízké, tvrdé lůžko; míčky na tenis
v plechovkách na knihovně. A spartánský
i pohled z okna: pozdní podzim, pole.

Hučely *vafky*. Do zdi zarůstaly
udice v koutě. Letními předměty
pomalu prosvítaly zimní. Pokoj
se plnil. Mrak se modral v chodbě, která
bývala lovecká: vycpaný jestřáb
na tapetě, užaslý dvanáctérák

visel, jak ikona, v hořejším rohu,
kalendář *Sellier & Bellot*, vedle
fotografie z honu v zlatých rámech.
Schody na půdu, misky s mlékem svítí
ve světle náhle otevřených dveří:
oranž, do oranžové na večeři.

1997

Obraz

V matčině ložnici. Bílý rám
kolem něj vedl opatrný život.
Břeh řeky, asi zjara, shnilá loďka,
u vody žena v červeném,
pár stromů, smutek. Malíř neměl den.

Tchyniny jazyky čekaly pod oknem
až tělo šera z parapetu sjede.
Čekaly dlouho, stříhaly si nehty.

A zatím kurty rudly do soumraku
pod sluncem zakoplým za fotbalové hřiště.
Dva stromy na pláni se podobaly vraku.
A já stál u okna jak u ohniště.

leden 1998

Gauč

Když jsem se dozvěděla, že Jiří umřel
(z Karlových Varů přišly dva telegramy,
jeden, že nežije, druhý, že je po pitvě),
nevím jak, sedla jsem si v pokoji na křeslo
a zírala na gauč před sebou a viděla,
že je modrý, viděla, že je *evidentně modrý*,
a pro sebe si opakovala: Je modrý,
modrý, to přece každý vidí –
neboť ode dne, kdy jsme ho přivezli,
o jeho barvě jsme se nikdy nedohodli,
Jiří vždycky mluvil o zvláštní zelené.
Seděla jsem jako hloupá v pokoji
a říkala si dokola: jak jsi mohl být tak slepý,
vždyť ten gauč je *modrý jako modř*,
to jsi neměl, to jsi tedy neměl,
říkat mi, že je zelený. Pak jsem s hrůzou
uslyšela sama sebe, a jako bych se byla probudila,
dala jsem se do strašného pláče.

1997

Přístěnek

Neznámá místnost. Tady jsem nikdy
s nikým nemluvil. Jazyk přístěnku
slýchal jsem v jiných pokojích. Mlčky
tu rostly barvy. Jejich listy
žloutly, padaly na lino. Tak čas,
tmavohnědý, dlouho trpěl prostor.
Jako moře trpí pláž...

září 1997

* * *

V kuchyni visí *matčín svatební*.
A palma, dárek k mému narození.
A kusy nábytku jsou jako dny –
nic do nich není.

Ruku ti usekne všechno, s čím se potkáš.
Vůz projel bez ozdob. Zahrál sis tenis.
Na co se spoléháš? Na studenou krev okna?
Ani to není.

podzim 1997

Vakáty

Prosinec na vilovém předměstí

Ryba tmy jenom poodplouvá
za řadu úzkých, říčních stromů.
V domech se rozkládají hnědé stoly.
Uprostřed okna vysílená hvězda,
polystyrénový betlém pod ní táboří,
plný kroků, příprav, všednosti.
Světlo je šedé, cizí, rovnoměrné.
Všední, mírné, sváteční.
Tu a tam shoří odklizený sníh,
umrzlé písmo pokrývá chodník.
Krajina v dálce je jak zimní obraz,
prosincový list kalendáře.

zima 1996–1997

* * *

Tmavohnědá deska stolu. Zpola
zatažené balkonové dveře.
Večer vstupuje bez barev, hrubě, naráz.
V mezeře padá tma na seškrábaný sníh.
Pás večerního světa vprostřed zimy
je delší o vlastní unavenou metaforu:
mezi havrany se mísí říční raci,
malé hejno mizí, slábne křik.
Nábytek pokryly látky, modré černě,
věci se stekly, začal sedat prach,
všechno je přichystáno k odjezdu, ale
hudba hrát nezačla, oči se nespustily.

prosinec 1997

* * *

Zoufalé jarní dny uprostřed zimy.
Pod zbytky sněhu hořící skály.
Jsme ve městě.
Ostří bezlistých větví,
nabroušené obruby chodníků,
přeřezaný vzduch.
Slunce je tlustá denní hvězda.
Ze strany na stranu
ledový vítr převaluje cípy.
Malé couvá před velkým.
Některé barvy nikdy nebyly.

zima 1996–1997

* * *

Postupující zápal plic.
Vykvétající hyacint.
V peřinách první, na okně druhý –
dva konce jedné fialové stuhy.

prosinec 1995

* * *

Brzy ráno u bílého gymnázia
se strojově modrými okny,
s jedinou rozkvetlou třešní
v trávníku sevřeném umělou žulou.
Vítr pohupuje modrým křídlem,
sklo je jak vlna, jak folie.
Školní zvonění dělí prostor –
práce pro oko především.
Mysl a zvonek a odraz
malého náměstí na skle okna
jsou jedno, v jitřním zápalu
stále dokola směňují podoby.

duben 1997

Ruka, nebe, schod

Nekonečné střídání oken a dřezů,
zlatých oken a stříbrných dřezů,
očí na skle, rukou pod vodou.
Střechy tu nemají nepřítele;
ted' večer, kdy v pruzích slunce
lenivě tráví odpolední lov,
portály, okna, římsy, schodiště
vydechnou, vyrazí po své myší práci,
hbitě a přesně zachovávají svůj rod.
A pošťolky dokola zkoušejí dvojhlasy,
přes první sloku se nedostanou.
Ruka v horké vodě
otéká a měkne,
tak jako nebe chvíli nato.

22. 2. 1998

Z okna

Prach. V koutě vůně kávy, smutná, vychrtlá,
jak stín. Voděnka, růže kanclu, na polici.
Tělový sektor. Hluchoněmý. Na skříních
hlavy rukopisů. Voskově žluté,
usmířené, s podvázanou bradou.
Psací stroj vedle – oltář popela.

Propast. Dole studené světlo hoří
nad každým obchodem. Barevný
kotouč prachu se sune svahem ulice.
Vůně z obchodů se houpají jak větve.
Masna, Oděvy. Pravidlo domů
z obou stran je dávno propadlé.

Náměstí. Šupinatý chrám.
Kovová dívinka s kovovou holubicí.
Vlající šatečky, modravá mírná vlna –
teamový praporek, zástava mého klubu.
Dva holé stromy, trolej tramvaje.
Z oblohy zvuky jako od bazénu.

8. 10. 1997

* * *

Vítr dovádějící na říční pláži,
pod bílým pruhem cesty, v letní tmě.
Světadíl pole vpravo – nebezpečný,
když neznáš jazyk. Fosfor. Stuhly.

Rybář přehodí splávek po hladině –
příspěvek k prostoru. Tempa.
Dějiny stolu a dějiny nespavosti
nad nejtruchlivější historií ryb.

1997

* * *

Mastné hrušně, stromy srpna, před zdí.
Řvaní pily, hymna neděle, odkudsi.
Antuka, tartan, ovál, kurty – Pompeje.
Žhavý chodník mezi vozovkou a polem
skončil u krytého bazénu, mrtvolý rybníka –
pokojné, smířené, těsně před popelem.

A jako stuha v břiše a na plicích
vteřina úlevy, že skleněné panely,
koupací čepice za sklem, kov chloru,
keramika s teplou, šedomodrou vlnou
jsou posledním prostorem, konečným okolím,
že si je nelze ani zapamatovat, ani je zapomenout.

23. 9. 1997

* * *

Co děláme? Zabýváme se prostorem,
mlčíme – mrtvé necháváme spát.
Řežeme stromy, ohrazujem kompost,
chycené myši vyklápíme z pastí.
Večeři nosíme si do zahrady,
do pokoje si odnášíme chvojí.
Žluté ho navracíme zahradnímu ohni,
sladký kouř se nám válí v šatnících.
Vpodvečer z okna pozorujem zed',
mluvíme tak, že mrtvé nebudíme.
Mezi nábytkem se spolu milujeme
těly, jež *nejsou opak prostoru*.

28. 9. 1997

Pro J. K.

*Pavilon číslo dvacet tři.
Říjnové slunce na zdi verandy –
pamětní deska léta.
– To je jak z Bunina, jak z Feta...*

Povědomé ornamenty,
pocit, že už jsem tu byl;
jarní vzduch mě obstoupil
jako zatažené plenty,

prochládal jsem, ranní stromy
zpátky paměť vracely,
k tváři slunce přitisklo mi
železo, kus oceli.

Oči rukou zacloněné,
v prstech šňůrky rubínů,
teplo sluncem položené
jako předmět na hlínu.

Jako by se na má záda
někdo přitisk, slunce skryl –
žíla stéká, modrá, chladná,
suchou rukou vzpomínky.

Okolo dubnového rána
jak kolem lůžka přecházím;
areál, klasicistní brána,
vítr a světlo, nárazy

do bílých zdí a verand
očíslovaných pavilonů,
plechové zvuky přes záclonu
vylétlou z okna, která

je jak směr, jako znamení
někomu jinému, mně ne.
Jak kolem bílé postele
s tělem stočeným k ostění,

se škopkem studené moči,
jantarové a sedlé,
jdu kolem rána, vedle.
Ne já – pár bezrukých očí.

Nepřítomně, zvykle, stroze
ruka sestry lůžko stele,
kovové a proležené
jako slunce na obloze.

Linoleum s ornamenty.
Jak vzduch v jarních zahradách
svítí čtyři vlašné plently
kol těla, jež vychládá.

1996

Chodasevič píše básně

Večer, u čaje.

Do alba A. I., prosila mě o to.

Přes den, strašně mrzlo, u okna.

U čaje, večer.

Ráno v posteli, zlé dny.

Na terase, ráno.

Přes den, za 10–15 minut,

nikdy se mi nepsalo tak lehce.

Na zpáteční cestě z Petrohradu,

v pracovně. Z nudy.

Za překrásného letního dne, zničehonic.

Ráno, u okna, v Domě umění.

Ráno, v posteli, nemocný,

v ohlušující Internacionále vojenské přehlídky,

den neobyčejně jasný a teplý,

v pokoji s otevřenými okny bylo příjemně.

Na cestě, za chůze, ráno,

papír jsem přiložil ke stěně domu.

Přes den, u okna, padal první sních.

Ráno, ve tmě, v kavárně Place Dumesnil.

Bunin Berberovové, 23. září 1941

Co děláte? Já nic.

Jen čtu – a to je všechno.

Koupání už skončilo.

* * *

Světlo se svalilo na obličej
jak žlutý hadr nacucaný vodou
a jarem. Šeříky kvetly. Klíče
zabřinkly o hmotu domovních schodů.

Nežiju, kroužím nad vlastním žitím,
jistě ne anděl, a ani jako pták, –
iniciála z barevných nití
přepečlivou rukou na vzduch vyšitá.

květen 1997

Dvě glosy

I

Ticho je zticha. Dnes večer.
Dnes v pokoji. Dnes s balkonovými
dveřmi. Hyacint, po celý den
cílící za sklo, nevystřelil.
Růže se neskácela. Stojí, neví,
rozvinutá. Jen jednou za sto let
kolibřík udělá chybu, přilétne
k panelu, srazí pár zrněk.
Až zhladí celý dům,
až růže spatří les,
soumrak se skončí. V pokoji
s balkonem večer dnes.
Zatím je čas.
Ani jeden odstín není zbytečný.

II

Rovná chvíle, za domem les, ozývá se hlas.
Když vstanu od stolu, ze židle, kolik vstane nás?

Postavy, gesta, podvečerní nó
dopadne na stěny, pod strop, na okno.

Svítilnou politá venkovská ulice,
les, pokoj, postavy v jediném jazyce,

v jediné rovné chvíli a pláni.
Pláž je ozvěnou nevolání.

1997

* * *

V potrubí ne, a ani v kleci.
V prostoru sklání se bytost k věci,

v rozlehlém prostranství, v široké pláni,
z níž všechny barvy jsou vytěsnány,

v pobledlém vanutí vzduchu a zvuků
napíná postava strunu k luku.

1. 7. 1997

*Děkuji Vratislavu Färberovi,
který svými připomínkami a návrhy
podstatné ovlivnil konečnou
podobu této sbírky.*

P. B.

Petr Borkovec
Polní práce

Edice Současná česká poezie
Redakce Slávka Járová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 12. 12. 2017

ISBN 978-80-7587-336-1 (epub)
ISBN 978-80-7587-337-8 (pdf)
ISBN 978-80-7587-338-5 (prc)
ISBN 978-80-7587-339-2 (html)